

Ouderenmishandeling

Ouderenmishandeling is het handelen of nalaten van handelen van al degenen die in een persoonlijke of professionele relatie tot de oudere staat, waardoor de oudere persoon (herhaaldelijk) lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt, dan wel vermoedelijk lijden zal, en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid.

Preventie en aanpak van ouderenmishandeling krijgt meer en meer aandacht en raakt steeds meer ingebed in maatschappelijke organisaties.

De steunpunten huiselijk geweld (SHG) functioneren als frontoffice waar men terecht kan met meldingen, vragen om informatie, advies en consult.

LPBO

Het Landelijk Platform Bestrijding Ouderenmishandeling (LPBO) is een landelijk platform voor beleidsmakers, uitvoerders en andere betrokkenen bij preventie en aanpak van ouderenmishandeling. Het LPBO heeft tot doel ouderenmishandeling te voorkomen, te signaleren en te bestrijden.

Voorzitter: Mirjam van Dongen,
M.vanDongen@yulius.nl

MOVISIE ondersteunt het platform en biedt deskundigheidsbevordering aan professionals, ontwikkelt en verspreidt methoden voor signalering, preventie en hulpverlening. Raadpleeg het aanbod op: www.movisie.nl. Contactpersoon: Annemiek Goes a.goes@movisie.nl

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

OUDERENMISHANDELING in 2012

Registraties ouderenmishandeling

Over de afgelopen jaren is er een stijgende trend in het aantal geregistreerde meldingen van ouderenmishandeling. In de registraties 2012 is eveneens een lichte stijging te zien ten opzichte van 2011. Vooral professionals werkzaam bij ouderenwerk, zorginstellingen en politie maken melding van (vermoedens van) ouderenmishandeling. Het aantal geregistreerde meldingen is toch nog maar een fractie van het aantal daadwerkelijke gevallen van ouderenmishandeling. Door stelselmatige en eenduidige registratie van de meldingen en casuïstiek kan meer inzicht worden verkregen in de omvang en aard van de problematiek. De invoering van de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling per 1 juli 2013 kan hierbij een belangrijke stimulans vormen.

Cijfers op basis van registraties

In het jaar 2012 registreerden de steunpunten huiselijk geweld in totaal 1027 meldingen, een lichte stijging ten opzichte van 2010 en 2011 toen respectievelijk 855 en 994 meldingen zijn geregistreerd.

De registraties zijn afkomstig van de steunpunten huiselijk geweld, meldpunten ouderenmishandeling, consultatienetwerken en meldpunten zorg en overlast. Alleen cijfers van de provincie Zeeland ontbreken. Hoewel de registratie lang niet alle gevallen van ouderenmishandeling dekt, maar slechts een tipje van de ijsberg toont, geven de cijfers een beeld van de gemelde casuïstiek. We weten meer over de slachtoffers wat betreft geslacht, leeftijdscategorie en de woonsituatie. Maar ook over de vorm van mishandeling, door wie deze wordt gepleegd en met welke intentie, met opzet of door overbelasting of onwetendheid, bijvoorbeeld overbelaste mantelzorg.

Melders

Voor zover bekend en geregistreerd is de helft van de meldingen afkomstig van beroepskrachten en vrijwilligers van ouderenwerk, ouderenwelzijn, ouderenzorg. Meldingen komen in veel mindere mate van slachtoffers zelf (12%), of familie (10%). Van 28% van de meldingen is dit niet bekend.

Slachtoffers

Van de 1027 meldingen is in 729 gevallen bekend of het gaat om een vrouwelijk of mannelijk slachtoffer. De verdeling is: 508 vrouwen en 221 mannen (70% respectievelijk 30%).

Van alle meldingen is in 793 gevallen de leeftijd van het slachtoffer geregistreerd. De grootste groep vormt de groep in de leeftijd van 70-79 jaar (289 absoluut; 28%) gevolgd door de groep 80-89 (229, 29%). Tussen 65-69 jaar is 26% (206).

Van de slachtoffers is de woonsituatie bekend in 603 gevallen. Van dit aantal is de groep alleenwonende ouderen de grootste (aantal 237; 39%);

Vormen:

Totaal geregistreerd 1486
Lichamelijk: 409; 28%
Psychisch: 513; 35%
Financieel: 291; 20%
Verwaarlozing: 73; 5%
Schending rechten: 111; 7%
Seksueel: 30; 2%
Onbekend: 59; 4%

Relatie pleger/ slachtoffers (1201)

Professional: 14; 1%
Kind(eren)kleinkind (eren): 426;
35%
Familie: 283; 24%
(ex)partner: 293; 24%
Kennissen/buren: 77; 6%
Vrijwilliger: 2; 0,2%
Onbekend: 100; 8%

DVD pakket : Je ziet het pas als je het gelooft. Het pakket bevat een dvd met films over vijf verschillende casussen en een gebruikershandleiding. Het kan gebruikt worden voor voorlichting aan ouderen, vrijwilligers en professionals.

Het pakket is vanaf 13 juni 2013 verkrijgbaar.

Te bestellen bij MOVISIE:

www.movisie.nl/dvdouderemishandeling

Colofon

Deze informatie kan worden gebruikt voor beleidsnota's, artikelen etc. , mits met bronvermelding .
Uitgave MOVISIE, juni 2013

gevolgd door de samen met partner wonende groep (212; 35%).

Vormen van ouderenmishandeling

Bij elkaar werden 1486 verschillende vormen van ouderenmishandeling geregistreerd, hetgeen betekent dat een slachtoffer nogal eens te maken heeft met meerdere vormen. In slechts 59 (4%) van de 1027 meldingen is niet geregistreerd welke vorm van mishandeling het betreft. De meeste slachtoffers (513; 35%) ondergingen psychische vormen van ouderenmishandeling. En lichamelijke mishandeling komt voor in 409 meldingen, een percentage van 28%. Financieel misbruik wordt gemeld in 291 van de gevallen, een percentage van 20%. Andere vormen zijn: schending van rechten, zoals het recht op privacy (8%) en verwaarlozing (5%) komen veel minder voor. Het minst wordt seksueel geweld gemeld, 30 gevallen (2%).

Plegers

Meestal is de relatie tussen pleger en slachtoffer geregistreerd. Soms is sprake van meer dan een pleger. Onder de 1201 als pleger geregistreerde personen vormen de kinderen en kleinkinderen van de slachtoffers de grootste groep, (426; 35%). De groep (ex-)partners volgt daarna (293; 27%), direct gevolgd door de familie: (283; 24%). De eigen (klein)kinderen, de (ex-)partner en overige familie blijken dus nog altijd de grootste groepen onder plegers, evenals bij de registraties van de voorafgaande jaren. Professionals (1%) en vrijwilligers (0,2%) worden nauwelijks als pleger geregistreerd. Althans niet bij de steunpunten huiselijk geweld of meldpunten ouderenmishandeling.

Intentie

Bij 638 meldingen werd de intentie, te weten: opzet of ontspoorde zorg geregistreerd. Opzettelijke mishandeling komt voor in 46% van het totaal aantal meldingen (1027). Ontspoorde zorg is 170 keer (17%)geregistreerd. Bij 38% van de meldingen zijn deze gegevens niet geregistreerd.